

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček, uradu štev. 13.633.

Prva dolžnost.

Ko je bila Italija ujedinjena, je dejal italijanski državnik Massimo d'Azeglio: Italia è fatta, bisogna fare gli Italiani. (Italija je ustvarjena, ustvariti je treba Italijane.)

Prav enako dolžnost smo imeli mi, ko je bila ustvarjena Jugoslavija. Navzlic vsem historičnim posebnostim, plemenitim in vse mogočim drugim razlikam je bilo treba ustvariti Jugoslovane, državljanke, ki si bodo ob vsaki priliki povedali, da je za nje Jugoslavija edina možnost in da jo mora vsakdo braniti tudi s svojo krvjo.

Ob prevratu je bilo tudi v resnici najugodnejše razpoloženje, da se doseže ta cilj. Zlasti med Slovenci, kjer se je jugoslovanstvo vedno silneje uveljavljalo.

Napačna politika pa je polagoma to razpoloženje ubila, pričelo se je avtonomistično gibanje, ki je vedno bolj prešlo v separatističen plemenski nacionalizem. Tako zelo se je to gibanje razširilo, da je že izgledalo, da je jugoslovanstvo za vedno pokopano in da raste med jugoslovanskimi plemeni nepremostljiv prepad.

S preorientacijo radičevcev je položen čez ta prepad prvi most. Rahel in slaboten je še danes ta most, toda trden in trafen more postati, če ne bo naša politika v tiste vode, v katerih je bila dosedaj. Dana je zopet prilika, da se razširi jugoslovanska misel, da ustvarimo dobre Jugoslovane in če bo zaigrana tudi ta prilika, je nevarnost, da bo zaigrana za vedno.

Hrvatje so pokazali dobro voljo in sedaj je treba, da jo pokaže tudi druga plat, ker drugače bodo želi na Hrvatskem oni, ki bodo še bolj ekstremni od Radića.

Nade, da bo tudi druga plat pokazala dobro voljo in državniško modrost, niso ravno velike. Tudi korak Hrvatov se presoja le s strankarskega stališča, to je z onega stališča, ki je bil vzrok, da je jugoslovanska misel doživela neuspeh.

In niti najmanj se ne kaže strpnosti, ki je predpogoj sporazumu, podlagi za jugoslovanstvo. Da omenimo le en klasičen primer, eno nad vse značilno paralelo. Dva dni kasneje, ko sta se združila Schulverein in Südmarka ob asistenci vseh nemških bojnih društev, tudi onih iz rajha, v eno organizacijo, se je vršil v Mariboru, ki je od te združitve najbolj ogrožen, občni zbor podružnice Jugoslovanske Matice. Na tem občnem zboru se ni odgovorilo na nemško združenje s še tesnejšo združitvijo mariborskih Slovencev, temveč mladinski generali so smatrali za važno to, da napadejo prof. Ribarića in da še v Jugoslovansko Matico zanesejo s svojim neznosnim strankarstvom razdor. S tako nestrpnostjo se pač ne ustvarja Jugoslovanov.

Ce je že napačna nestrpnost, je še veliko bolj napačno nasilje. In niti to ni prestalo. Premišljanje uradnikov kot kazna za njih politično mišljenje je še vedno v rabi, da ne omenjamo hujših stvari. Ce hočemo zasigurati obstoj naši državi, potem moramo ustvariti tip Jugoslovana. Ta tip mora biti tak, da je mogoče zanj pridobiti narod.

Ce bo narod videl v Jugoslovanu servitnega državljanca, samo take pa se vzgaja z nasiljem, če mu ne bo pomenilo jugoslovanstvo popolne enakopravnosti in če ne bo dana narodu prilika, da bo na jugoslovanstvo ponosen vsled njegove moralne vsebine, potem je gotovo, da narod jugoslovanstva ne bo sprejel, temveč ga

Zbližanje med radikali in radičevci.

Beograd, 2. aprila. Politični krogi so včeraj razpravljali o situaciji, ki se je po njih mnenju znatno spremenila, zlasti po govoru dr. Lorkovića. Radikali smatrajo, da je s tem govorom dokumentirana razlika v naziranju na situacijo s strani HRSS in zajednice. Radikali in Pašić mislijo, da se nahaja blok po govoru P. Radića in Lorkovića v procesu razpadanja in zato trdijo, da stopimo pred novo perijodo političnih kombinacij, ki se bodo razčistile do 28. aprila in se bodo uporabljale za razna sondiranja terena med radikali in ostalimi parlamentarnimi skupinami. Radikali smatrajo, da bo rekonstrukcija kabineta, ki se sedaj vrši, le začasna in da bo pa doljšem času prešel Pašićev kabinet v odkrito krizo. Pašić misli, da bo vedno mogel najti načina, da stopi v stik s HRSS. Za prvi korak v tem pogledu smatrajo — včerajšnji poset P. Radića in Nikića pri preds. skupščine Marku Trifkoviću. Politični krogi misli-

jo, da bo do praznikov moglo priti do politične krize, ki bo spremenila situacijo. Pri radikalih prevladuje mnenje, da se spravijo s HRSS in zato smatrajo polit. krogi, da je imel Pribečević govor, namen preprečiti to zblizanje. Radikali mislijo, da bo po praznikih prišlo do rekonstrukcije na ta način, da bodo vse stranke v skupščini, ki stoje na stališču potrebe preokreta v situaciji, pristale na kombinacijo z radikali. Ta kombinacija bi bila slična koncentraciji in bi vse naše politično, ekonomsko in kulturno življenje zadobilo mirno pot. Radikali so pripravljeni, da pride za nekaj časa do skupnega kabineta. V prihodnjih dneh pričakujejo avdienco Pavle Radića v dvoru. Ta avdienca bi bila velikega pomena za nadaljni razvoj politike, ker bo P. Radić podal v dvoru take izjave, ki bodo le potrdile njegove besede v skupščini dne 27. marca t. l.

Važna seja bloka narodnega sporazuma.

Beograd, 2. aprila. Danes dopoldne se bo vršila seja širšega odbora bloka narodnega sporazuma. Tej seji bodo prisostvovali 4 šefi strank: Davidović, Spaho, Korošec in P. Radić; poleg tega pa še po 3 člani predsedništva iz vsakega kluba. Seja je zelo važna, ker se bodo na njej razpravljala politična vpra-

šanja in taktika bloka. Na tej seji bo prišlo do pojasnil med predstavniki političnih skupin med blokom v pogledu na situacijo, ki je nastala po govoru P. Radića in Lorkovića, kakor tudi v pogledu nekih izjav, katere sta Spaho in Korošec dala v teh dneh v javnost preko tiska.

PRED FORMALNO REKONSTRUKCIJO KABINETA.

Beograd, 2. aprila. V času, ko ne dela skupščina, hoče Pašić izvesti rekonstrukcijo kabineta v polni tišini in hladnokrvno, ker se boji raznih neprilik, ki bi utegnile nastati z ozirom na razne osebne ambicije nekaterih zainteresiranih poslancev. Formalna ostavka bo sledila najbrž v soboto zgodaj jutraj. Nato bi po mnenju radikalov Pašić dobil mandat za sestavo nove vlade. Za nov kabinet obstojajo najrazličnejše kombinacije.

SPRAVLJIVA SEJA IMUNITETNEGA ODBORA.

Beograd, 2. aprila. Imunitetni odbor se je bavil s slučajem Čede Kokanovića. Soglasno je bila odbita obtožba radi žalitve Njegovega Veličanstva kralja in druga obtožba, da je Kokanović pozival na buno. Kar se tiče potvorbe krstnega lista, je Spalajković predlagal, da se izroči radi tega Kokanovića sodišču, ker je ta zločin enak uboju. Opozicija se je temu protivila in po dolgi debati je bil sprejet sporazumen predlog, da se pošlje v Bihać poseben kurir, da prinese vse dokumente in da se šele potem sklepa o zadevi.

LAZA MARKOVIĆ PREDSEDNIK SEKCIJE ZA TISKOVNI ZAKON.

Beograd, 2. aprila. Za predsednika sekcije za proučevanje tiskovnega za-

kona je bil izvoljen Laza Marković, za tajnika Velja Popović. Tajnik J. N. U. Smodej je zaprosil Markovića, da smejo člani J. N. U. prisostvovati sejam zakonodavnega odbora. Marković je Smodejevo prošnjo odbil, češ da morejo člani JNU iznesti svoje predloge le preko poedinih članov sekcije.

Izvoljen dr. Ninko Perić, za tajnika pa nje načrta stanovanskega zakona je bil izvoljen dr. Nikola Perić, za tajnika pa Pera Lazarević.

SEJE KLUBOV.

Beograd, 2. aprila. Sinoči se je vršila seja Jugoslovanskega kluba, na kateri je poročal dr. Korošec o situaciji. Vse-njak potuje v Rim na mednarodno trgovsko konferenco, v Beogradu pa ostanejo le še člani ožjega in širšega odbora bloka sporazuma. Vsi ostali člani potujejo danes na agitacijo.

Tudi muslimanski klub je imel včeraj sejo. Spaho je poročal o situaciji. Razpravljali so še o drugih strankarskih zadevah. V Beogradu ostanejo le »neobhodno potrebni« člani.

Seja demokratskega kluba, na kateri je Davidović poročal o situaciji, se bo še danes nadaljevala.

DR. SRKULJ IZPUŠČEN.

Zagreb, 2. aprila. Sinoči ob 19. je bil izpuščen na svobodo dr. Srkulj, in sicer na priziv, katerega je vložil na velikega župana.

Morali bi obupati, če bi bilo tako, ker potem bo Jugoslavija brez Jugoslovanov, katere morejo ustvariti le patriotični državniki, ki so strankarji šele na zadnjem mestu.

Kdaj dobimo take državnike, v tem je problem jugoslovanstva.

Seja zakonodajnega odbora.

Beograd, 2. aprila. Včeraj popoldne se je vršila seja zakonodajnega odbora. Na njej je bila najprej prečitana ostavka dr. Polića na podpredsedniško mesto. Sklenili so, da se to mesto izpopolni na eni prihodnjih sej. Sestavljeni sta bili dve sekciji, prva za načrt stanovanskega zakona in druga za načrt tiskovnega zakona. V prvo sekcijo so bili izvoljeni: Ljuba Živković, Gligorije Božović, Laza Marković, Vasa Jovanović, Dragutin Kojić, Velja Popović, Janjić in od opozicije: Milan Grol, dr. Polić, Kulenović in Smodej. V sekcijo za proučevanje tiskovnega zakona so vstopili: dr. Subotić, Lalošević, Perić, Simonović, Aleksijević, Dragić, Hrasnica in dr. Superina. Nato je predsednik opomnil obe sekciji, naj požurita s svojim delom in poročata o svojem delu plenumu. V teku današnjega dne bosta obe sekciji dobili zakonske načrte. Seja zakonodajnega odbora je bila zaključena in predsednik je želel poslanecem vesele praznike.

ŠTEVILNE KONFERENCE TRIFKOVIĆA.

Beograd, 2. aprila. Politični krogi mnogo komentirajo včerajšnji sestanek P. Radića s predsednikom skupščine in pripisujejo temu velik politični značaj. Marko Trifković je posetil voditelja opozicionalnega bloka Davidovića na njegovem domu, nato pa je odšel k Jovanoviću in ob 10. zvečer v dvor, kjer se je mudil do 1. ponoči. Politični krogi blizu Trifkovića smatrajo, da je ta akcija M. Trifkovića v zvezi s poslednjimi dogodki, ker Marko Trifković kot predsednik skupščine smatra za svojo dolžnost, da kot tak mora vedeti o kombinacijah in delu v skupščini prej, nego da pride do rekonstrukcije vlade.

SEJA RADIKALNEGA KLUBA.

Beograd, 2. aprila. Včeraj popoldne se je vršila seja radikalnega kluba. Pašić je imel kratek referat o politični situaciji. Rekel je, da se bo izvršila rekonstrukcija vlade, ni pa povedal nobenih podrobnosti. Želel je poslanecem srečne praznike in omenil, da pred Veliko nočjo ne bo nobenega posla več. Poročal je, da sta predložena zakonodajnemu odboru dva zakonska načrta stanovanskega in tiskovnega zakona, o katerih bo razpravljali tudi radikalni klub, ko se sestane najbrže po 26. t. m.

MARX — SKUPNI KANDIDAT REPUBLIKANCEV.

Berlin, 1. aprila. Centrum je sklenilo, predlagati dr. Marxa kot skupnega predsedniškega kandidata weimarske koalicije. V ta namen je stopil centrum v zvezo s socialnimi demokrati, ki so na kandidaturu dr. Marxa pristali. Ker je gotovo, da bodo na to kandidaturu pristali tudi demokrati, je izvolitev dr. Marxa zasigurana.

DEMOKRAT PRUSKI PREDSEDNIK.

Berlin, 1. aprila. Včeraj se je četrtič volil ministrski predsednik Pruske. Centrum je odklonil kandidaturu soc. demokrata Brauna, ker bi moglo izgledati, da je to plačilo za socialistično podporo pri kandidaturi Marxa. Ker so nato socialisti odklonili kandidata centruma, so se vse republikanske stranke zedinile na demokrata Höpfer-Aschhoffa, ki je dobil od 390 oddanih glasov 213.

Slavenska banka — Trbovlje.

ZAKAJ IN KAKO SE NAMERAVA SPRAVITI LJUBLJANSKO KREDITNO BANKO V NEMŠKE ROKE.

Nihče ni tako zainteresiran na ravno kar izvršeni transakciji Trboveljske premogokopne družbe kakor naši mladinci in nihče o tej stvari tako dosledno ne molči, kakor ravno naši mladinci. Morajo imeti torej nad vse mnogo vzroka, da o stvari molče, pa čeprav vedo, da se slovenska javnost za to stvar prav zelo zanima. Da imajo v resnici zelo mnogo vzroka, da o vsej stvari molče, dokazuje članek, ki je izšel v zagrebškem »Trgovinskem glasniku« in ki se glasi:

»Trboveljska premogokopna družba, ki razpolaga z znatno gotovino in katera se neprestano dviga, namerava svoj denar koncentrirati v tuzemstvu in se je ob tej priliki bavila z mislijo, da si zagotovo kontrola nad kakim večjim bančnim zavodom. Ta prilika se je sedaj nudila pri izmenjavi delnic italijanskega premogokopa »Arse«, ki že tri leta niso dale nobene dividende in od katerih je imela absolutno večino Slavenska banka. Upravni svet Trboveljske premogokopne družbe je na svoji seji z dne 19. marca soglasno sklenil, da se ta transakcija izvede. Bilanca Slavenske banke za preteklo poslovno leto bo po željah Trboveljske premogokopne družbe sestavljena s posebno strogostjo in v najkrajšem času objavljena. Transakcija, ki ima tako z gospodarskega, kakor tudi z narodnega stališča posebno važnost, bo sigurno zelo koristila interesom Trboveljske premogokopne družbe in Slavenski banki.

Komunike Trboveljske premogokopne družbe d. d.

Med nespretnimi publikacijami v gospodarskih vprašanjih zavzema ta komunike vprav odlično mesto. Vidi se, da ni sestavljen tu, temveč na Dunaju, ker je z istim besedilom objavljen v dunajskih listih in potemtako sestavljen tudi za tamonjske miselnje in zato učinkuje tu, kjer je gospodarski svet malo bolj poučen o razmerah pri Trboveljski premogokopni družbi in Slavenski banki, naravnost smešno. Že iz prvega pasusa tega nesrečnega komunikeja bi mogli zlobni ljudje pripomniti, da je trikrat nacionalizirano Trbovlje dosedaj nalagalo svojo gotovino v tujini in se šele sedaj čuti primorano, da koncentriira svoj denar v tuzemstvu. Za to težko odločitev je torej bilo treba mnogo časa. Pa mi v to ne verujemo, temveč mislimo, da naj bi bila ta trditve samo okrasek komunikeja, ki je popolnoma izgrešil svoj cilj. Ta težka odločitev je baje dala Trbovljam povod, da pridobe kontrolo nad enim domačim zavodom, ker jim najbrže brez te kontrole ni bil dovolj siguren niti en domač zavod za vloge — gospodje so morali nekje doživeti pač zelo žalostne izkušnje. Toda najboljše je to, da v to svrhu dobe absolutno večino v onem zavodu, ki njih patronizira, ki jih je nacionaliziral, in to ne enkrat, ampak trikrat, in ki mora potemtako imeti v svojih rokah večino delnic baš Trboveljske družbe. Avtorji tega komunikeja so pozabili na svoje prejšnje komunikeje. Še bolj smešno je ta komunike vsled činjenice, da so v upravi Trboveljske družbe in Slavenske banke bile dosedaj ene in iste osebe in si je zato težko misliti, zakaj da so si morali pridobiti absolutno večino, da morejo kontrolirati sami sebe.

Popolnoma neumestno je govoriti o kaki izmenjavi delnic italijanskega premogokopa »Arse« za delnice Slavenske banke. O izmenjavi se pri nas govori, kadar se daje eno za drugo, tu pa ni govora o kaki izmenjavi. Delnice »Arse« so prodane neki tržaški družbi, delnice Slavenske banke pa so nabavljene od sindikatov, ki se vodijo pod raznimi imeni. Vrh tega pri izmenjavi običajno ni težkih provizij in zaslužkov, tu pa so bili zelo veliki, kakor trdi poučeni svet na vsa usta. Čudno je tudi to, da so delnice »Arse« sedaj naenkrat tako breme za Trbovlje, ki so končno premogokop, ki pa imajo interes na drugem premogokopu, ki na vse zadnje niti ni mnogo oddaljen, zlasti še, ko je svoje dni ravno transakcija s premogokopom »Arse« bila navedena kot velik uspeh Trbovelj. Da je bila v resnici uspeh, izhaja iz dejstva, da so delnice »Arse«, ki so fungirale v bilanci Trbovelj v vrednosti 1 dinar za kos, bile prodane za preko 100 lir za kos, tako, da so Trbovlje po aktivni v bilanci v znesku od 150.000 Din. dobile efektivno 18 milijonov lir, kar bo vsekakor bistveno posredovalo v itak ugodno bilanco Trbovelj, ki poleg tega računajo po novi delovni osnovi z nadaljnjimi prihranki v znesku okroglo mesečnih osem milijonov dinarjev. Kar se tiče končno pasusa, da bo bilanca Slavenske banke po željah Trbovelj zelo strogo sestavljena, smatramo kot prijatelji Slavenske banke, ki je zaslužila boljše usodo, kakor pa jo je zadela, da bi mogla mirno odpasti. Končno se razume samoposebi, da je vsaka banka dolžna sestavljati svojo bilanco s strogo oceno svojih pasiv in aktiv, pa bi mogel kdo misliti, da se dosedaj tega pri Slavenski banki ni delalo, ko se navaja to sedaj kot nekaj novemu. Pri tem bi se moglo pripetiti tudi to, da se pojavi križa v ravnateljstvu Trbovelj, ker bi se moglo iz bilance konstatirati, da so bile delnice Slavenske banke pri tej transakciji precej preplačane, ker se splošno sumi, da bi bilo mogoče pri strogem bilanciranju opravičiti kurs delnic Slavenske banke po 80 Din za kos. Kar se tiče važnosti te transakcije z gospodarskega in narodnega stališča, so se avtorji komunikeja čisto gotovo malo zaleteli, ker za to konstatacija niso oni kompetentni, ker sodi naša javnost o tem čisto drugače in je sodba javnosti mnogo bolj kompetent-

na. Razven če gospodje mislijo pod tem na svoje lastne interese, ki pa niso identični ne s splošnimi in morda niti ne z onimi Trbovelj in Slavenske banke.

Tako izgleda, kakor kadar nekdo napravi posel po svojih lastnih interesih in se naenkrat silno trudi, na naslika javnosti, kako da je bil ta posel uspešen in narejen iz čiste patrijotizma in iz skrbni za javne interese. To našemu mnenju vsa stvar ne spada pred javnost, ker je bila Länderbanka dosedaj lastnica večine Trbovelj in tudi Slavenske banke, in je zato za javnost vseeno, pod katero ručiko vso stvar v svojih knjigah vodi, ker se v resnici nasproti javnosti ni ničesar izpremenilo.

Sicer pa se mora smatrati za zelo čuden slučaj, da industrijsko podjetje kupuje večino akcij baš one banke, ki ima večino njegovih akcij, pa potemtako postane nekak moderen kralj Edip. Ki se poroči z lastno materjo.

Če je že čudno, kar pripoveduje komunike Trbovelj, ki so danes istovetne s Slavensko banko, je še bolj čudno, kar zamočuje Slavenska banka pred javnostjo in to so njeni načrti za fuzijo z Ljubljansko kreditno banko.

Kakor smo že nedavno javili, poseduje Slavenska banka okoli 120.000 delnic Ljubljanske kreditne banke, nabavljenih za visoko ceno od 220 do 240 dinarjev z izrecnim namenom, da prevzame Ljubljansko kreditno banko, ker drugače ne bi imelo zmisla, da kupuje delnice drugega zavoda za tako visoko ceno, zlasti če se uvažuje, da je tečaj drugih delnic naših prvotnih zavodov nižji in da se imajo zahvaliti delnice Ljubljanske kreditne banke svojem visokemu tečaju samo borbi za njeno večino. Slavenski banki je torej uspelo, da nabavi za ta tečaj samo eno tretjino delnic Ljubljanske kreditne banke, ki ima v prometu v vsem 333.333 delnic. Kot minoriteta ne more vsiliti Slavenska banka Ljubljanski kreditni banki svoje volje, temveč ji more postati samo neugodna in jo z neprestanimi neprijateljstvi prisiliti do popuščanja. Zato Ljubljanska kreditna banka ni imela dosti volje za fuzijo, vendar je sedaj baje pod tem pritiskom pristala na to, da se razpravi o izvedbi fuzije. Kolikor se ve, zahteva Ljubljanska kreditna banka, da ona prevzame Slavensko banko in ne obratno, pa čeprav nima Ljubljanska kreditna banka nobenih akcij Slavenske banke. Potemtakem bi naj Slavenska banka popolnoma prenehala in z drugimi besedami fuzionirani zavod bi se šel naprej imenoval samo Ljubljanska kreditna banka in njegov sedež bi bil v Ljubljani. Že iz tega dejstva se vidi vsa slabost pozicije Slavenske banke, ker sicer ni običaj, da se pri takih fuzijah popolnoma izbriše ime ene banke in na ta način opusti svoj dosedanj sedež in vse atribute svoje samostojnosti. Že iz tega se vidi, da Slavenska banka ne postopa samostojno, temveč po diktatu od zunaj. Ta diktat pa slovi na pripravljenosti ljudi, ki so naredili gotov načrt, ki se ima uresničiti brez ozira na vse drugo, samo da morejo pokazati na svoj osebni uspeh, pa čeprav bi to do dejanske neuspeh, ki pa v Parizu, ki je še bolj daleč more dobro izgledati in bodo potem pozabljeni vsi drugi neuspehi.

Že zadnjič smo na tem mestu razložili, da ta fuzija z objektivnega stališča nima nobene stvarnega interesa za Slavensko banko in še manj za Ljubljansko kreditno banko. Izgleda pa, da se nekateri ljudje pri Slavenski banki zavedajo, da jim ni mogoče voditi in urediti take banke in zato žele, da se na ta način oproste težke odgovornosti in posla, kateremu niso dorasli. Ljubljanska kreditna banka se je dolgo upirala tem načrtom, toda izgleda, da je sedaj ipak stopila v pogajanja, čeprav se v dobro poučenih krogih trdi, da je ta pripravljivost samo doždevna, da se srečno prebrodi glavna skupščina, ki ima biti četrtega aprila.

Največji nasprotnik te fuzije je, kakor izgleda, član ravnateljstva Ljubljanske kreditne banke g. Jelačin, in je zanimivo konstatirati, da se proti njemu že vodi gonja v nekaterih ljubljanskih listih.

Uvaževati je treba to, da ima Ljubljanska kreditna banka v prometu 333.333 delnic po 150 dinarjev nominalne, a Slavenska banka 1.000.000 delnic po 100 dinarjev nominalne. V slučaju fuzije bi se mogle v najugodnejšem slučaju za Slavensko banko zamenjati tri njene delnice za eno Ljubljanske kreditne banke. To razmerje tri proti eni je postavljeno na podlagi bilanc obeh zavodov, toda pri tem so vzete vrednosti po bilančni in ne likvidacijski vrednosti, ker bi v nasprotnem slučaju bilo razmerje za Slavensko banko najbrže slabše, ker Ljubljanska kreditna banka kot star zavod, ki je posloval že pred vojno ima plodonosne vrednosti, česar Slavenska banka nima, ker je pravzaprav nastala šele po vojni in je tudi njena palača zidana po vojni in je bila zato draga.

Po tem razmerju, ki ga smatramo mogočim, bi naraslo število delnic Ljubljanske kreditne banke od 333.333 kosov na 666.666, ker bi se pridružilo 1.000.000 delnic Slavenske banke, pretvorjenih po ključu 8 : 1 v nadaljnjih 333.333 delnic. Od teh 666.666 delnic Ljubljanske kreditne banke ima Slavenska banka ali Trbovlje ali Länderbanka ali kakor že krstimo to skupino, 120.000 delnic, h katerim pride deklarirana posest Trbovelj ali Länderbanka 900.000 delnic Slavenske banke, pretvorjenih v 300.000 delnic Ljubljanske kreditne banke.

To daje skupini Länderbanka-Trbovlje posest 420.000 delnic Ljubljanske kreditne banke, kar bi bilo od celokupnega

števila delnic Ljubljanske kreditne banke dve tretjini.

To bi torej bila posledica te fuzije. Nobene koristi za Ljubljansko kreditno banko, pa tudi ne za Slavensko banko, če jo vzamemo, kakor bitje za sebe ali večino od dve tretjine velikega domačega zavoda. Poslovno zelo slaba transakcija, ker s to fuzijo ne postane Ljubljanska kreditna banka močnejša, temveč slabjša, Slavenska banka pa je brez vsakega dobička za svoje sicer res maloštevilne tuzemske delničarje; delnice Ljubljanske kreditne banke morajo vrhu tega pasti, ko prestane borba, na višino drugih delnic, toda en uspeh bo mogoče — mogel se bo obelodaniti komunike in poročilo, ki bo lepo izgledalo na Dunaju in morda tudi v Parizu.

Važno vlogo bo igrala pri tej fuziji zagrebška Hipotekarna banka, ki je v posesti precejšnjega paketa delnic Ljubljanske kreditne banke in ki bo končno jeziček na tehtnici. Niso zato resnične vesti, da naj bi bila tudi Hipotekarna banka pritegnjena v to fuzijo, ker je mnogo bolj verjetno, da se bo ona z ozirom na interese Ljubljanske kreditne banke, s katero jo veže ozko prijateljstvo s svoje strani uprla fuziji.

Tako zagrebški »Trgovinski glasnik«. Slovenska javnost ve sedaj, za kaj gre boj in upamo, da bo znala storiti tudi svojo dolžnost, da bo ostala Ljubljanska kreditna banka slovenski zavod in da ne bo čisto navadna podružnica nemške Länderbanka.

Sramota za tiste Slovence, ki zaradi nelep napitnine tujca pomagajo, da bi prišla Ljubljanska kreditna banka v nemške roke!

Francoska politika v Tihem Oceanu.

Herriotova vlada je začela posvečati posebno pažnjo francoskim kolonijam, zlasti onim na Daljnem Vzhodu. To kaže, da pojmuje demokratska Herriotova vlada neprimerno bolj svoje nacionalne naloge ko prejšnja Poincaréjeva, ki je venomer opozarjala Francoze samo na Ren, kar je prinašalo Franciji samo žrtve.

Pozicija Francije na Daljnem Vzhodu je precej močna. Predvsem je treba omeniti francosko Indokino, ki meri 711.000 kvadratnih kilometrov in je štela leta 1922 18 milijonov 983.203 prebivalcev. Poleg tega ima Francija v svoji posesti tudi večje število otokov v Tihem oceanu, ki so se posebno v zadnjem času pričela dobro razvijati.

Se pred par leti niso velesile priznavale Francijo kot interesentino na Daljnem Vzhodu in zato se prvotno ni hotelo sprejeti Francijo kot polnopravnega udeleženca na washingtonski konferenci. V zadnjem hipu pa se je Franciji posrečilo, da se je v tem oziru uveljavila. In to po pravici. Poleg Rusije in Japonske je Francija, najbližji sosed Kitajske, na katero ima precejšen vpliv tudi s svojimi številnimi misijonarji. V boju med Japonsko in Ameriko mora igrati Francija nad vse uspešno vlogo posredovalca in Francozi ne skrivajo, da se jim zdi ameriško nasprotje do Japoncev pretirano.

Ker se je francoskemu narodu vedno govorilo le o Renu in se vsa njegova pozornost vzbujala vedno le na francosko vzhodno mejo, zato se Francozi vednooma važnosti Indokine ne zavedajo in smatrajo to bogato kolonijo le za deželo, iz katere prejema potrebe surovine.

V zadnjem času pa se je v tem pogledu nazarje zelo izpremenilo in sicer po zaslugi žurnalista Archimbanda, ki je pričel široko propagando za francoske azijske kolonije. Pod vplivom te propagande je prodrl nazor, da je treba pustiti Indokino čim večjo gospodarsko samostojnost, da se more kolonija čisto svobodno razvijati. Ugodne posledice tega nazora so se skoraj pokazale in Indokina ima danes že aktivno trgovsko bilanco, njen državni proračun pa izkazuje celo milijardo prebitka.

Obenem z gospodarskim razvojem pa je korakal tudi kulturni napredek Indokine. Univerza v Hano in gimnazija v Saigonu vzgajata domačo inteligenco za veliko posredovalno nalogo, ki jo hoče Francija igrati na Daljnem Vzhodu. Indokina postaja vedno bolj vzhodnoazijska Francija in s tem je vpliv Francije na Daljnem Vzhodu zasiguran.

Po uspehih, ki jih je pokazala samostojna Indokina, je začel propagirati Archimband, da se da tudi francoskim tihomorskim otokom čim večjo samostojnost. Vlada Herriota je predlog Archimbanda osvojila in sedaj se namerava imenovati za to otokje poseben visoki komisar, ki bo skoraj popolnoma neodvisen. Domače prebivalstvo se je tej nameri prvotno upiralo. Kmalu pa je spoznalo svojo zmoto in sedaj iskreno pozdravlja ustanovitve mesta visokega komisarja za polinezijske otokje. Dosedaj sta določevala upravo teh otokov francoska poslanika v Tokiu in Peking. Zato ni bilo nobene enotnosti v upravi in otokje so propadala. Nekatera so padla že tako nizko, da so mislili Angleži, da jih bodo mogli dobiti za nizko ceno od Francozov. Razmere pa so se v zadnjem času korenito izpremenile. Aktivna Indokina je pričela dajati denar za razne investicije na otokih, obenem pa se je lepo naselilo, po 2 do 3000 Anamitov na t. francoske otoke. Tako se je pričel s pomočjo bogate Indokine lep napredek tudi na francoskih tihomorskih otokih.

Sedaj hoče Herriotova vlada izvesti tudi druge načrte Archimbanda in s tem je zasiguran pospešen razvoj francoskih daljneazijskih kolonij, ki bodo v kratkem za Francijo enak blagoslov, kakor pa so njene cvetoče afriške kolonije.

Politične vesti.

— Nekdo je nenevaren. Današnje »Jutro« na vse usta demantira vest, da bi dobil gosp. Hribar kako pooblastilo za organiziranje narodno radikalne stranke v Sloveniji. Vse te vesti da so docela in še malo več izmišljene. Čudno, da ni tudi Macafizelj napisal demantija, bi vsaj vi vedeli, kako zelo se boje gospodje mladini konkurence. Pa je res preveč udarcev naenkrat. Najprej postanejo radičevci monarhisti, potem pa se pokaže še Ivan Hribar s še močnejšim ozadjem na obzorju. Uboga SDS, ki ne more vstopiti v radikalno stranko.

— Madžarska svoboda. Novi zakon o budimpeštanskem občinskem svetu določa, da smejo znanstvene in gospodarske organizacije imenovati svoje zastopnike v občinskem svetu. Ta privilegij pa so prve znanstvene korporacije odklonile in niso hotele imenovati svojih zastopnikov, ker bi bila s tem kršena avtonomija Budimpešte. Madžarska vlada misli sedaj ta protest likvidirati na ta način, da je predložila parlamentu zakon, po katerem je državni upravitelj upravičen, da sam imenuje te zastopnike. Upamo, da o tem zakonskem načrtu niso slišali naši mladinci, ker drugače bo njih »Zveza kulturnih društev« v kratkem imenovala svoje zastopnike v ljubljanski občinski svet.

— Štrajk komunistov na Češkoslovaškem — neuspešen. Da bi češki komunisti priklili nered v lastni stranki, so pričeli z obširno agitacijo za splošen štrajk. Ta naj bi se pričel o ostravskem revirju in se palagama razširil na vso Češkoslovaško. V pondeljek se je na Ostravskem v resnici pričel štrajk kovinskih delavcev in rudarjev. Štrajk je smatrali za popolnoma ponesrečen. Nekateri rudniki delajo v polnem obsegu, drugod pa štrajka komaj tretjina delavcev. Vsi poskusi komunistov, da bi pridobili za štrajk tudi delavce v Kladnu, so se ponesrečili. Socialisti so ostro izrekli proti štrajku, ker bo ta v korist le podjetnikom in oslabil delavske pozicije. Pa kaj to briga komunistične voditelje, samo da ustrežejo Moskvi in da prejmejo potem od nje denarno nagrado. Zato pa tudi komunisti vedno bolj propadajo.

— Garancijski pakt in nemški nacionalci. Vsenemški poslanec profesor Freytag-Loringhoven je priobčil v »Deutsche Zeitung« članek, v katerem pravi med drugim: Mi smo vedno povdarjali, da se nam v bodoče slihnijo predlogov (kakor nemški garancijski pakt) ne sme predložiti. Predvsem pa smo čisto jasno povedali, da nikakor nečemo postati z vstopom v Zvezo narodov sredstvo antante ali pa celo na nas izvršen rop odobravit. Vemo, da vlada našega glasu ni poslušala. — Z ozirom na to izjavo Freytag-Loringhovega sprahuje »Vorwärts«: Ali je to, kar pravi Freytag-Loringhoven resnica? Ali govori Stresemann, ko ponuja kot zunanji minister Nemčije tujim državam garancijski pakt, v katerem se popolnoma odpušča Alzacija, Lotarinški, Eupenu in Malmedyju, neresnico? Ali naj bodo zopet enkrat nalagane tuje vlade ali pa nemški volilci? Tu se mora zahtevati jasn odgovor!

— Moskva in češkoslovaški komunisti. V češkoslovaški sekciji komunistične internacionale v Moskvi se vrši debata o sporu med češkoslovaškimi komunisti. Moskva stoji odločno na stališču, da pripada njej pravica, da v tem sporu nastopa kot razsodnik. Vse komunistične stranke se morajo voditi po navodilih Moskve in izvedena mora biti najstrožja centralizacija. Moskva zahteva nadalje odločno, da se z vsemi desničarji v stranki odločno obračuna. Tudi srednja skupina, ki jo vodijo Šmeral, Zapotocki in Duma ni našla v očeh sovjetskih generalov prav nobene milosti. Radikalno stališče Moskve češkoslovaški komunistični stranki prav gotovo ne bo koristilo.

Prosveta.

Skladatelj Škerjanc dirigira danes zvečer ob 8. uri v Unionski dvorani simfonijni koncert, na katerem se izvaja kot glavna točka sporeda Beethovnova VII. simfonija. Simfonija ima 4 stavke, ki so vsi pisani v hitrem veselem tempu, tako da nosi celo delo nekako značaj dionizične razposajenosti. I. stavek uvaža kratak Poco sostenuto stavek, v katerem začena svojo nežno in globoko občuteno melodijo, ki pa jo kmalu preženejo ostre ritmične figure v godalih. Po kratkem pomirjenju nastopi pravi začetek Vivace z glavno temo v flauti. Ta tema je obdelana v raznih varijacijah ter melodičnih in kontrapunktičnih spremembah. Vse to pa v najrazličnejših tempih, kateri le tu pa tam prehajajo v komaj doznatne hričene epizode. Allegretto stavek kaj prijetno vpliva na poslušalce s svojo umirjeno, a ne tragično zasnovanostjo. Ta stavek se odlikuje po široki melodični liniji in nežni sanjovitosti. Je tako ljubeč in lahko razumljiv, da se je moral nešteto krat ponavljati na raznih javnih koncertih.

III. stavek nam slika razpoloženje v prosti naravi in razne vaške dogodke. Trio prinaša izredno ljubko pastirsko melodijo v pihalih, nad katero drže godala dolge, široko zategle tone, hoteč s tem pričarati in označiti milje, v katerem pastirček živi. Robati ritmi ponavljajočega se Scherza spominjajo na nedeljsko vrvenje sredi vasi.

O IV. stavku te simfonije pravi slavni Wagner, da je ta stavek pravo utelešenje najživahnejših plesnih ritmov, kar jih sploh kaka simfonija vsebuje. Celotni stavek bazira sicer na priprosti marčalni temi, ki prvi preko celega orkestra v vedno naraščajočem stopnjevanju do učinkovitega zmagovitega konca. — Predprodaja v Matični knjigarini in od 7. ure dalje pri večerni blagajni pred koncertno dvorano.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKI VELESEJEM IN GOSPODARSKA STAGNACIJA.

Često se je že pisalo, v čem leži vrednost velesejmov v obče in zakaj so tako potrebni. Velesejmi so najboljša izpodbuda za izboljševanje in izpopolnjevanje lastnih proizvodov za vsakega obrtnika in industrijalca. Oni so poučni tako za lastnike tovarn in obrtnih delavnic, kakor tudi za delavce same. Tu se porajajo želje za medsebojno tekmovanje. Da takih velesejmov ne bi bilo, mnogo in mnogo del bi ostalo nedovršenih oziroma neizpopolnjenih, ampak celi narodi in države.

Najdejo se pesimisti, črnogledi preroki in zlonamerni ljudje, ki jim Ljubljanski velesejmi niso po volji ter govorijo proti njim. Danes se bomo dotaknili nekega novega momenta glede Ljubljanskega velesejma. V razgovoru o našem velesejmu se je izrazil nek producent: »Oh, letošnji velesejem bo slab uspel. Prosim, pomislite samo na zastoj v našem gospodarstvu, na to pomanjkanje gotovine, na neznanost politične razmere; vse skupaj je zadržljivo, težko... Človek gubi voljo za vse in se mu ne ljubi brigati se za velesejem!«

Vedno je znak slabosti, kadar kdo tako govori. Pravi pridobitnik v obče ne more in ne sme nikdar gubiti volje za posle svojega poklica. To ni trgovec, to ni industrijalec, ki radi stagnacij, radi »pomanjkanja« gotovine, radi političnih razmer gubi voljo za delo. To je le znak stagnacije njegove dobre volje, znak njegove lastne slabosti in malomarnosti. Čim težje so razmere, tembolj se odkriva, koliko kdo velja. Agilni in spretni ljudje se mnogokrat dvigajo baš v dobi težkih razmer, ker znajo izkoristiti slabost onih, ki so slabotni in hitro podležejo. Oni se pretolčejo skozi take slabice in zavzamejo pozicije, ki jih ti niso znali obdržati.

Zgodovina trgovine in industrije nam navaja stotine primerov, kako so si ravno v najtežjih časih najagilnejši ljudje pridobili silno bogastvo in to vedno na račun slabih. Kdor je umel svoje blago v javnosti spretnjeje uveljavljati, ta je ostal zmagovallec ter je hitro materialno nadkrilil svoje tekmece.

Tudi včasih so bili v navadi veliki semnji, vendar niso bili tako lepo in spretno organizirani kot so danes. Kdor danes kaj velja in se zamore s čim pokazati, ta zamore samo s pomočjo velike reklame — a to so ravno v prvi vrsti velesejmi — kaj doseči. Niti stagnacija, niti valuta, niti politične razmere ne smejo nikomur jemati volje za delo na gospodarskem polju. Pravi pridobitniki umejo sebi sami ustvarjati razmere.

Na Ljubljanskem velesejmu imajo priliko trgovci, industrijci in obrtniki, da stopijo na plan. Kdor pride in razstavi svoje produkte, zasluži, da postane javnost nanj pozorna, kdor ne pride, naj le ostane skrit in javnost bo šla preko njega, kakor da ga ni. Ljubljanski velesejem naj bo reprezentacija naše celokupne domače trgovine, industrije in obrti.

LJUBLJANSKA BORZA, dne 1. aprila 1925.

Vrednote: 7% investic. pos. iz leta 1921 den. 58, bl. 62; 2½% državna renta za vojno škodo den. 159; Celjska pos. d. d. den. 210, bl. 210, zaklj. 210; Ljubljanska kred. banka den. 234; Merkant. banka den. 110, bl. 128; Prva hrv. št. den. 828, bl. 836; Kreditni zavod za trg. in ind. den. 190, bl. 200; Strojne tov. in liv. d. d. den. 120, bl. 135; Trbovelj. premog. dr. den. 408, bl. 418; Združ. pap. Večve den. 100, bl. 108; »Nihag«, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb den. 51; »Stavbna družba« d. d. den. 265, bl. 280.

Produktna borza. Les: Trami, monte, 3/3 do 7/9, 4—9 m dolž, fco meja bl. 380; deske 25 mm, monte, od 16 cm napr., media 24, fco meja bl. 580; jelovi in smrekovi hlodi, suhi, od 25 cm napr., fco Ljubljana 8 vag., den. 275, bl. 275; bukovo oglje la, vilano, fco meja den. 118. — Zito in poljski pridelki: Pšenica bačka, 75 kg, fco Ljubljana den. 505; otrobi pšenični, domači, sred. debeli, fco Ljubljana bl. 215; otrobi pšenični, drobni, ½ pap. ½ juta vreče, fco Ljubljana bl. 205; koruza, promptna, gar., fco štaj. post. 1 vag., den. 213, bl. 213; koruza drobna, medjimurska, par. Ljubljana bl. 240; koruza okrogla, prompt., fco medjimurska postaja bl. 230; fižol koks, štajerski, juta vreče, fco Ljubljana bl. 360; fižol mandolon, fco Ljubljana den. 300; krompir rdečkast, fco štaj. postaja bl.

140; krompir beli, fco štaj. postaja bl. 185; krompir rumeni, fco štaj. postaja bl. 110.

BORZE:

Beograd, 1. aprila. Curih 12.05; Praga 186.30; New York 62.30; Pariz 330; London 298.75; Milan 257.25; Dunaj 0.0875.

Curih, 1. aprila. Beograd 8.33; Pariz 27.15; London 24.775; New York 5.183; Milan 21.37; Praga 15.36; Dunaj 0.00731.

× Dobave. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 10. aprila t. l. ponudbe glede dobave 105 m³ borovih desk. — Prednatekaterih pripadajočih strojev. — Pri direkciji državnih železnic v Sarajevu se bo vršila dne 18. aprila t. l. ofertalna licitacija glede dobave 105 m³ borovih desk. — Predmetna oglasa z natančnejšimi podatki sta v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

× Uprava Ljubljanskega velesejma je te dni razposlala prijave tiskovine za V. velesejem letos avgusta. Izdala je tudi lične zaklopne znamke v vseh jezikih. Oboje se interesantom, ki tega slučajno ne bi bili že prejeli pošlje na zahtevo brezplačno.

× Konferenca za novi vozni red se vrši na Sušaku dne 3. t. m. O novem voznem redu, ki naj stopi v veljavo z 1. junijem t. l. bodo konferirali vsi predstavniki naših železniških direktij in predstavniki prometnega ministrstva. Glavna vprašanja, o katerih se bo razpravljalo, so ureditev prevoza pošt-nih pošilk, pošte v splošnem in o prometu direktnih osebnih vozov.

× Velesejem v Poznanju. V Poznanju (Poljska) se vrši mednarodni vzorčni velesejem od 8. do 10. maja t. l.

To in ono.

Častihlepna bolha.
(Valonska narodna.)

Bolha stanuje lepo na varnem na dolgolasi glavi zankrnega potepuha, ki se nikoli ne čee. Ali želja po višjem družabnem položaju jo muči. Nekega dne prisostvuje s svojim lastnikom balincanju, ki se vrši med tekmovalnim moštvom iz dveh sosednjih vasi ter ugleda debelega, odlikovanega gospoda

v svetlem cilindru in si reče, da bi kot podnajemnica te lične in ljubke glave imela visok ugled in bi se hranila z opoponaksom ali drugimi sočnimi mazili. Porabivši prilično, ko je bogati neznanec odzdravil s klobukom, skoči iz klateževga pragozda na loba njo lepega gospoda; toda pri tem naleti na povsem golo in gladko kožo, kjer srbečica, ki jo skokica v kratkem povzroči, nemudoma privabi nanjo prst, ki pograbí živalco

čez hrbet in tace:
requiescat in pace.

Potlej pride v »Boljši raj«, pa jo zapodé, ker ni vedela ceniti sladkosti svoje prve usode, odžene jo sam sveti Peter, ki izlušči nauk iz te zgodbe:

Dokler zemlja ta ostane še okrogla,
slavohlepnost pogubiti nas bo mogla.

A. D.

Moderna zakonolomska drama. V budoarju soproge, pred njo na kolenih ljubimec. On: Ljubim te. Ona: Ljubim te in vedno ostanem tvoja (poljubujeta se dolgo in strastno). Soprog (vstopi nenadoma): ??? Ona: O bog! Hočem ti pojasniti... Imava skušnjo za gledališko igr... Ti mi ne veruješ? Torej dobro. Ničvrednica sem. Udala sem se skušnjavi, ne vem kako se je zgodilo. Bodi usmiljen. Zakaj ne odgovoriš ničesar? Ljubimec (korektno): Na razpolago sem Vam. Tu je moja vizitnica. Soprog (bulji predse in molči). Ona: Dragec, izpregovori vendar! Ne razburjaj se tako! Saj vendar veš, da ljubim samo tebe zares! Odpusti mi! Menda vendar ne boš hotel, da skočim skozi okno! Ljubimec: Govorite vendar...! Ona: Spomni se najine sreče na ženitovanjskem potovanju! Ko sva bila v Španiji, Madrid, Granada... Soprog (se zdrami hipoma iz svoje odreenelosti): Granada! Granada! Hura! Beseda, ki mi je manjkala v uganki! (Jo zabliježi.)

Izdajatelj:

dr. Josip Hacin.

Glavni in odgovorni urednik:

Železnikar Aleksander.

Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

Jack London:

(50)

Burni doživljaji.

Roman z južnega morja.

Tatvina Fliberty Gibbet je bila stvar, ki ga je zabavala, čeprav so ga sredstva, s katerimi je to kraj izvedla, nekako odbijala. Vendar ga je nekoliko tolažilo dejstvo, da je onim trem lopovom prepustila nalogo, naj opijanijo Olesona. Na to pa se mu zneza da in hipoma prikazala slika Joane, ko je docela sama v družbi onih treh potepuhov v somraku tik pred nočjo odjadrala iz Guvutu ven na morje. Toda takoj se mu je pojavila postava Adam Adama, Noak Noak in njenih ostalih rujavih tahitskih pomorščakov in njegova bojazen je zgnila; mesto uje pa se ga je polotilo vznemirjenje radi njene prešernosti in razbrzdanosti; in ta nemir mu je sledil, ko je vstal in odšel v hišo, kjer se je ozrl na kavelj na zidu ter si zaželel, da bi visel na njem njen Stetsonov klobuk in pas za revolver.

XVIII. POGLAVJE.

Kako nastanejo romani.

Minulo je par mirmih tednov. Po tolikih neobičajnih obiskih raznih ladij in ljudi se

je Berande pogreznila zopet v svojo staro zapuščeno. Sheldon je nadaljeval svoje vsakdanje delo. Novih vesti o njej ni prejel. Ladije, ki so novačile na Malaiti, so se zelo skrbno ogibale obrežja Poonga Poonga, in ladija Clansmann iz Samoe, ki je ob solnčnem zahodu spustila sidro pred Berande, da bi njen lastnik zaigral na biljard in malo poklepetal, so naznanile Sheldonu, da so se med domačini na Sio razširile vesti o nekih bojih na Poonga Poonga. Toda te vesti so morale iti preko celega velikega otoka in zagledati niso bile bogve kako zanesljive.

Parnik Kammambo je priplul iz Sidneya ter za eno uro prekinil tišino na Berande. Prišel je s seboj pošto, zalogo, semena in drevesa, ki jih je bila Joana naročila. Miner-va, ki je plula na Cape Marsh, je pripeljala iz Nogi obe kravi. Ladija Apostle pa je na povratku v Tulagi, kjer je morala dobiti zvez-vo s parnikom v Sidney, hitro poslala na breg čoln z oranževimi in citronovimi drevesi iz Ulave. Vse te tedne je bilo krasno vreme. Proti koncu te dobe so nastopili dnevi, ko je nad negibnim morjem kraljevala nežna tišina; pa so prišli zopet časi, ko je piš vetra vsakih par ur spreminjal svojo smer. Le v nočeh so pihali redoviti celinski vetrovi. In baš v nočeh so smuknile včasih

v pristanišče ladije in barčice, ki so hotele kolikor mogoče izrabi te male vetriče. Te ladije so komaj za eno uro spustile sidro in že zopet odjadrale.

Končno pa je nastopil dolgo pričakovani severozapadni veter. Osem dni je besnel in le tupatam si je privoščil kratak odmor, da se je obrnil za par stopinj v vetrovnicu in potem z obnovljeno silo divjal naprej. Sheldon je moral skrbno paziti na svoja poslopja, kajti narasla Baluena se je divje zaganjala ob visoki breg; spomnil se je na Joano svaro ter pritegnil vse delavce k borbi zoper reko.

Nato pa je nastopilo zopet lepo vreme in nekega jutra je pustil Sheldon svoje črnce pri delu ter odjahal na svojem konjičku. Streljati je hotel s puško ptičarko golobe. Pol ure pozneje ga je dotekel sluga, ves izpehan in opraskan, ter mu sporočil, da jadrajo Martha, Fliberty in Emilie v smeri proti pristanišču.

Ker se je Sheldon vrnil na dvorišče od zadaj, ni mogel videti ničesar, dokler ni zavil okrog vogala hiše. Tedaj pa je zagledal vse naenkrat — najprej mu je obvisel pogled na Marthi, ki se je širila vsa mogočna poleg barke in ladje, ki sta jo rešili. Drugi pogled pa je uprl na prizor pred stopnicami, ki so vodile na verando; tam je stala v vrsti ve-

lika tolpa nedavno najetih ljudožrciev. In okoliščine, da so bili vsi oblečeni v nove, snežnobele lava-lava, je spoznal Sheldon, da so to najeti delavci. Nekaj korakov nad stopnicami se je eden od njih baš vračal navzdol med ostale, dočim je drugi, poklican imenoma, stopal navzgor na verando. Klical ga je Joanin glas in Sheldon je, opazivši ta prizor, ustavil konja in gledal. Sedela je s kapitanom Munsterom in njegovim belim krmarjem za mizo nad stopnicami; vsi trije so primerjali dolge seznane. Joana je spraševala in zapisovala odgovore v velik rdeč vezan dnevnik — delavsko knjigo berandsko.

— Ime? je vprašala črnca, stoječega na stopnicah.

— Tagari — je odgovoril mož. Pri tem se je zarežal in izbulil oči, kajti prvič v svojem življenju je videl hišo belokožca.

— Odkod biti?

— Baugora.

Nihče ni opazil Sheldona in on je obsedel na konju in opazoval. Nenadoma pa se je izkazalo, da se odgovor črnca in zapiski v najemni knjigi ne ujemajo; pričeli so se razgovarjati in končno je Munster rešil to vprašanje.

Baugora? je dejal. — To je malo obrežje na pričetku zaliva Latta. Zapisan je kot prebivalec Latta — glejte, in je: Tagari, Latta.

MALI OGLASI

Cene oglasom do 20 besed Din 3.—, vsaka nadaljna beseda 50 para.

Kapitalisti!

Vetja tovarna v Sloveniji, tako vpe-
ljana, da ne more toliko izdelati, ko-
likor ima naročil, brez konkurence,
želi povečati obrat. Potreben kapital
500.000 Din proti vknjižbi ali pristop
kot družabnik s osebnim sodelova-
njem. Sprejme se tudi inostranski
kapital. Uspešno posredovanje se
honorira po dogovoru. Ponudbe na
upravo lista pod: »Tovarna 125«.

Suhe mavrohe

ali smrčke

kupujemo. Kupci smo
tudi za suhe gobe
jurčke. Sever & Ko.
Ljubljana.

Kupi se

male posestvo v bližini mesta Ljub-
ljane, pripravno za obrt. — Ponudbe
na upravo lista pod »Kupec«.

19 let

priznane, »Larucin« pilule najsigur-
nejše ozdravijo kapavico (Tripper).
— Dobiva se po vseh lekarnah po
20 Din škatlji. Po pošti razpošilja
lekarna Blum, Subotica.

Slovnica

za španski jezik iz nemškega Me-
toda Sauer se prodaja. — Kje, pove
uprava.

Matematiko

poučuje profesor. Honorar zmeren.
Ponudbe na upravo lista pod »Mate-
matika«.

Korespondencije

francoske ali angleške v zameno za
nemško ali italijansko želi naobra-
žena gospodična z istotako pod
»Medsebojnost« na upravo.

Listnica

velika za akte iz zelo fine kože,
elegantno izdelana, z angleškim klju-
čem, popolnoma nova, se prodaja. Na-
slov pove uprava.

Mesečno sobo

lače novinar. Ponudbe na upravo li-
sta pod »Takoje«.

Poznanstvo

s starejšo simpatično samostojno
gospodično do 40 let želi gospod v
svrhu spomladanske zabave. Cenj.
ponudbe tudi z dežele na upravo
pod »Hribolazec«.

Cenitve industrijskih, obrtnih in drugih podjetij

prevzame po lastnih strokovnjakih
ter oddaja dotična mnenja (ekspo-
zicije) Gospodarska pisarna družba z
o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica 1/II.
Ista.

E. L. Bulwer

Poslednji dnevi Pompejev,

nad vse priljubljeni zgodovins-
ki roman v 2 delih - toplo pri-
poročamo v na kup za ceno broš.
Din 56.—, vez. Din 68.— vsem
ljubiteljem dobre knjige

Zvezna knjigarna

Marijin trg 8.

„Opeka“

prvo vrstne zidake priporoča
opekarna

„EMONA“ D. D.

v Ljubljani — Tovarna na
Viču (Brdo) — Pisarna v
Pražakovi ulici 3, prtličje.

Mlad pomočnik

ki je dovršil učno dobo v trgovini z
mešanim blagom s prav dobrim
spričevalom, zmožen slovenskega in
nemškega jezika, išče mesto pomoč-
nika v dobrodošlo trgovino bodisi v
mestu ali pa na deželi. Naslov: Fr.
Svarc, Pesnica.

Instrukcije

iz vseh srednješolskih predmetov
daje in pripravlja za malo maturo
visokošolalec. — Naslov pove iz pri-
jaznosti uprava lista.

Industrijska, obrtniška in trgovska podjetja, ki nudijo popolno varstvo
z vknjižbo in z zastavo zalog blaga, iščejo

posojila oz. družabnika ali kupca

Ponudbe sprejema in pojasnila daje

GOSPODARSKA PISARNA, družba z o. z.

v Ljubljani, Wolfova ulica 1. - II.

GAMAUFOVO umetno gnojilo za cvetlice

je izborno učinkovito sredstvo, katero omogoči rastlini do izredno
bujnega razvoja in vzbudi v cvetu mnogo intenzivnejšo nianso barve.
Cena zavojčku Din 3.—. Razpošilja društvo:

„VRTNARSKA ŠOLA“ V KRANJU.

Stalna zaloga: Herzmansky, Korsika, Adria, Bajc, Urbanič.

Gradbeno. podjetje

Ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ul. št. 24

Telefon šte. 560

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Oglašajte v „Narodnem Dnevniku“.